

Jaarstukken Friesland College 2019

Waar Leren Werkt

Inhoudsopgave

Jaarrekening	Pagina
Grondslagen	3
Balans per 31 december 2019	7
Staat van baten en lasten over 2019	8
Kasstroomoverzicht	9
Vaste activa	10
Vlottende activa	11
Eigen vermogen	12
Voorzieningen	13
Langlopende schulden	14
Kortlopende schulden	15
Opgave van de baten	16
Opgave van de lasten	18
Financiële baten en lasten	21
Model E: Overzicht verbonden partijen	22
Model G: Verantwoording subsidies	23
WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector	25
Niet uit de balans blijkende verplichtingen	27
Ondertekening door bestuurders en toezichthouders	29
Continuïteitsparagraaf kengetallen	30
Continuïteitsparagraaf balans	31
Continuïteitsparagraaf staat van baten en lasten	32
Kengetallen	33
Gegevens rechtspersoon	35

A1 Grondslagen

1 Algemeen

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening wordt elk jaar opgesteld conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tevens is Richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. In deze richtlijn zijn voor de sector presentatie-, waarderings- en verslaggevingsvoorschriften opgenomen.

Activa en passiva worden gewaardeerd op basis van historische kosten. Dit geldt ook voor het bepalen van het resultaat. De activa en passiva worden gewaardeerd volgens het kostprijsmodel, tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld.

Het Friesland College rekent baten en lasten toe aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. De instelling neemt verplichtingen en mogelijke verliezen in acht, die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend waren.

Rapporteringsvaluta

De bedragen in de tabellen worden gepresenteerd in euro's. Als gevolg van afrondingen ontstonden in sommige gevallen geringe verschillen. Deze verschillen tasten het getrouwe beeld van de jaarrekening niet aan. De verschillen zijn dan ook geen belemmering voor het verkrijgen van het vereiste inzicht.

Grondslag financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten (zoals vorderingen en schulden), als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan. Bij het Friesland college is geen sprake van afgeleide financiële instrumenten. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost van de 'Grondslagen voor de waardering van activa en passiva'. Hierna is het beleid van de groep opgenomen ten aanzien van financiële risico's. Hieronder zijn voorbeelden genoemd die specifiek moeten worden gemaakt.

Algemeen

De belangrijkste financiële risico's waaraan de groep onderhevig is zijn het renterisico, het liquiditeitsrisico en het kredietrisico. Het financiële beleid van het Friesland College is erop gericht om deze risico's zo beperkt mogelijk te houden. We maken in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van financiële instrumenten die bedrijven en instellingen blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze financiële instrumenten betreffen posten die in de balans zijn opgenomen, zoals vorderingen en schulden. Het Friesland College handelt niet in deze financiële instrumenten en past ook geen afgeleide financiële instrumenten (derivaten) toe.

Renterisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen leningen. Het Friesland College heeft vijf langlopende leningen uitstaan. De rentevaste periode van de leningen lopen tot uiterlijk oktober 2030 (einde contract), met rentepercentages tussen 1,80% en 6,31%.

Liquiditeitsrisico

De stichting bewaakt de liquiditeitspositie, zoals beschreven in het treasurystatuut van de stichting. Door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen ziet het management erop toe dat voor de stichting steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

Kredietrisico

De groep beperkt het kredietrisico door gebruik te maken van kredietlimieten per financiële instelling en debiteuren door uitsluitend zaken te doen met financiële instellingen en debiteuren met een hoge kredietwaardigheid. Op balansdatum waren er geen significante concentraties van kredietrisico.

2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en, indien van toepassing, met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur. Het Friesland College berekent deze op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. De instelling brengt de aangewende investeringssubsidies zichtbaar in mindering op de boekwaarde van de materiële vaste activa. Met ingang van 1 januari 2013 investeert de instelling groot onderhoud op basis van de componentenmethode. Afschrijving gebeurt volgens een vast percentage van de aanschafwaarde:

Terreinen	0,0%
Gebouwen	2,5% van de aanschafwaarde
Infra terreinen	2,5% van de aanschafwaarde
Installaties	5,0% van de aanschafwaarde
Inbouw(installaties)	10,0% van de aanschafwaarde
Groot onderhoud	5-20% van de te investeren onderhoudskosten
Automatisering	16,7-33,3% van de aanschafwaarde
Meubilair	10,0% van de aanschafwaarde
Apparatuur	20,0% van de aanschafwaarde
Vervoermiddelen	20,0% van de aanschafwaarde
Kantine inventaris 5 jaar	20,0% van de aanschafwaarde
Kantine inventaris 10 jaar	10,0% van de aanschafwaarde
Overige onderwijsapparatuur	20,0% van de aanschafwaarde
Onderwijsinventaris 10 jaar	10,0% van de aanschafwaarde

Vorraden

Het Friesland College waardeert voorraden gebruiksgoederen tegen verkrijgingsprijs of lagere netto opbrengstwaarde. Individuele beoordeling van de voorraden bepaalt deze lagere netto opbrengstwaarde.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde. Vervolgens waardeert de instelling ze tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Vordering transitievergoeding

In 2018 is de wet recht op een transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid in werking getreden en eind februari 2019 is de Regeling compensatie transitievergoeding bij een einde van de arbeidsovereenkomst na langdurige arbeidsongeschiktheid gepubliceerd. De wet en de regeling zien toe op de compensatie van de transitievergoeding die werkgevers vanaf 1 april 2020 kunnen aanvragen als zij een langdurig arbeidsongeschikte werknemer ontslaan of hebben ontslagen vanaf 1 juli 2015. Per 31 december 2018 is er een vordering in de balans opgenomen voor de vergoeding over de periode vanaf 1 juli 2015. In gevolge de richtlijnen voor de jaarverslaggeving is er vanaf de balansdatum een afzonderlijk actief opgenomen ter grootte van de verwachte vergoeding. Deze vordering wordt gepresenteerd onder de overige vorderingen en overlopende activa, afwikkeling van deze vordering zal niet binnen 1 jaar plaats vinden.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan, verwerkt de instelling onder de vorderingen. De instelling verwerkt liquide middelen, die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van de stichting, onder de financiële vaste activa.

Voorzieningen

Seniorenverlof en extra seniorenverlof

Op grond van de CAO Middelbaar Beroepsonderwijs 2014-2015 geldt vanaf 1 oktober 2015 de regeling Duurzame Inzetbaarheid voor oudere werknemers. Binnen deze regeling vallen zowel de overgangsregeling Bapo als ook de nieuwe regeling seniorenverlof. Deze regelingen brengen voor het Friesland College verplichtingen met zich mee, daar werknemers aanspraak maken op de samenhangende werktijdvermindering.

Wachtgeld

In de wachtgeldvoorziening zijn de rechten van bovenwettelijke uitkeringen opgenomen.

Pensioenen

Het Friesland College heeft voor zijn werknemers een toegezegd-pensioenregeling. Medewerkers die hiervoor in aanmerking komen, hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen. Dit pensioen is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon, berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij bedrijven en instellingen die aangesloten zijn bij het ABP. De instelling heeft de verplichtingen die hieruit voortvloeien ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De instelling betaalt hiervoor premies. Een deel daarvan betaalt de werkgever, de werknemer betaalt het andere deel. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door zijn financiële verplichtingen) dit toelaat. Naar de stand van ultimo januari 2020 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 94,1% (bron: website www.abp.nl). De pensioenregels schrijven voor dat de ABP beleidsdekkingsgraad 128% moet zijn. Dan heeft het ABP voldoende financiële buffers. Ook is wettelijk bepaald dat de beleidsdekkingsgraad niet langer dan 5 jaar onder 104,2% mag liggen. Het Friesland College is niet verplicht om aanvullende bijdragen te doen, wanneer er een tekort bij het pensioenfonds is. Behalve wanneer dit tekort het gevolg is van hogere toekomstige premies. Het Friesland College verantwoordde daarom in de jaarrekening alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar. De jaarlijkse premie ten behoeve van de opbouw van de pensioenaanspraken bedraagt 22,9% van het pensioengevend salaris dat is gebaseerd op het brutoloon minus een franchise (ad € 13.350). Het pensioengevend salaris is gemaximeerd (op € 105.075). De jaarlijkse premie die voor rekening komt van de werkgever bedraagt 16,03% van het pensioengevend salaris. De hoogte van de premie wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur van het bedrijfstakpensioenfonds op basis van de dekkingsgraad en verwachte rendementen.

Voorziening voor arbeidsongeschiktheid (WGA)

Het Friesland College vormde een voorziening voor de verplichtingen die het op de balansdatum had. Het ging hier om de lonen en salarissen (inclusief werkgeverslasten) van het personeel dat per balansdatum naar verwachting voor langere tijd arbeidsongeschikt zou zijn. Deze voorziening omvat het bedrag dat de instelling naar verwachting in de toekomst verschuldigd is. De instelling bracht bedragen die het aan arbeidsongeschikt personeel betaalt ten laste van deze voorziening.

Uitgestelde beloningen (ambtsjubilea)

Op basis van Richtlijn 271 van de Raad voor de Jaarverslaggeving nam het Friesland College een voorziening op voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden. De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen. De voorziening is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en

disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. De instelling neemt de langlopende schulden bij eerste verwerking op tegen de reële waarde. Vervolgens worden ze gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

De tekstuele toelichting op het aflossingsbedrag voor het komende jaar leest u in de paragraaf langlopende schulden. Het Friesland College presenteert het kortlopende deel (dat in het eerstvolgende jaar afgelost wordt) van de langlopende schulden als langlopende schuld. In rubriek 2.3 wordt de omvang van het kortlopende deel vermeld.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. De instelling neemt kortlopende schulden bij eerste verwerking op tegen de reële waarde. Vervolgens worden ze gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend. Daarnaast gaat het hier om nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

3 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Bij de bepaling van het exploitatieresultaat gelden de volgende beginselen: baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Rijksbijdragen

Het Friesland College verwerkt de ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geormerkte OCW subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) volledig als bate in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben. De instelling verantwoordt geormerkte OCW subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) ten gunste van de staat van baten en lasten naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva. De instelling verantwoordt geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) ten gunste van de staat van baten en lasten in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. De instelling verantwoordt niet-bestede middelen onder de overlopende passiva, zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet- bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden, zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige exploitatiesubsidies

Het Friesland College brengt overige exploitatiesubsidies ten gunste van de staat van baten en lasten in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen/waarvan de opbrengsten zijn gedeerd/waarvan het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

4 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

Balans per 31 december 2019 (na resultaatverdeling)

1	Activa	31 december 2019	31 december 2018
	Vaste Activa		
1.1.2	Materiële vaste activa	<u>55.731.672</u>	<u>58.077.906</u>
	Totaal vaste activa	55.731.672	58.077.906
	Vlottende activa		
1.2.1	Voorraden	72.320	60.079
1.2.2	Vorderingen	3.478.190	3.551.978
1.2.4	Liquide middelen	<u>17.314.765</u>	<u>14.988.448</u>
	Totaal vlottende activa	20.865.275	18.600.505
	Totaal activa	<u>76.596.947</u>	<u>76.678.411</u>
2	Passiva	31 december 2019	31 december 2018
2.1	Eigen vermogen	43.514.377	43.228.465
2.2	Voorzieningen	3.805.166	3.408.973
2.3	Langlopende schulden	13.346.183	15.597.058
2.4	Kortlopende schulden	<u>15.931.221</u>	<u>14.443.915</u>
	Totaal passiva	<u>76.596.947</u>	<u>76.678.411</u>

Staat van baten en lasten over 2019

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	84.881.034	84.400.000	85.711.236
3.2 Overheidsbijdragen/subsidie overige overheden	1.845.000	1.800.000	1.854.675
3.3 Wettelijke college-/cursus-/examengelden	833.701	550.000	781.369
3.4 Baten werk in opdracht van derden	6.727.027	6.042.000	6.706.629
3.5 Overige baten	1.605.396	1.800.000	1.501.210
Totaal baten	95.892.158	94.592.000	96.555.119
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	74.010.379	72.107.000	72.315.504
4.2 Afschrijvingen	5.001.477	5.100.000	4.938.522
4.3 Huisvestingslasten	7.143.203	7.108.000	6.994.444
4.4 Overige lasten	8.371.483	8.431.000	7.940.932
Totaal lasten	94.526.542	92.746.000	92.189.402
Saldo baten en lasten	1.365.616	1.846.000	4.365.717
6 Financiële baten en lasten			
6.1 Financiële baten	676	-	1.895
6.2 Financiële lasten	1.080.380	900.000	968.361
Totaal financiële baten en lasten	-1.079.704	-900.000	-966.466
Nettoresultaat	285.912	946.000	3.399.251

Kasstroomoverzicht

	2019	2018
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	1.365.616	4.365.717
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen	5.001.477	4.938.522
Mutaties voorzieningen	396.193	1.073.029
Totaal van aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat	5.397.670	6.011.551
Veranderingen in werkkapitaal:		
Voorraden (-/-)	-12.241	4.206
Vorderingen (-/-)	73.788	-136.314
Schulden	1.487.306	1.125.271
Totaal van veranderingen in werkkapitaal	1.548.853	993.163
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	8.312.139	11.370.431
Ontvangen interest	676	1.895
Betaalde interest	1.080.380	968.361
Kasstroom uit operationele activiteiten:	7.232.435	10.403.965
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Verwerving van materiële vaste activa	2.668.542	2.733.940
Ontvangsten uit hoofde van vervreemding van materiële vaste activa	13.299	32.663
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-2.655.243	-2.701.277
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Toename langlopende schulden	4.174.697	-
Aflossing langlopende schulden	6.425.571	2.341.553
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-2.250.874	-2.341.553
Mutatie liquide middelen	2.326.318	5.361.135
Beginstand liquide middelen	14.988.448	9.627.313
Mutatie liquide middelen	2.326.318	5.361.135
Eindstand liquide middelen	17.314.766	14.988.448

Toelichting

De stijging van liquide middelen (€ + 2,3 mln.) zorgde ervoor dat de liquiditeitsratio in 2019 steeg van 1,29 naar 1,30. Toename van de kortlopende schulden (€ + 1,5 mln.), afname van de kortlopende vorderingen (€ - 0,074 mln.), alsmede de toename van de liquide middelen (€ + 2,3 mln.) waren van invloed op de toename van de liquiditeitsratio in 2019. De meerjaren liquiditeitsbegroting geeft aan dat tussen 2020 t/m 2022 elk jaar een verantwoorde toename van de liquiditeitsratio verwacht wordt, waardoor aan de normen voldaan blijft worden.

1. Activa

1.1 Vaste activa

1.1.2 Materiele vaste activa

	Mutaties 2019									
	Cumulatieve aanschaf- waarde per 1 januari 2019	Cumulatieve afschrijvingen tot en met 1 januari 2019	Boekwaarde per 1 januari 2019	Des- investeringen	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen op des- investeringen	Afschrijvingen tot en met 31 december 2019	Cumulatieve aanschaf- waarde per 31 december 2019	Cumulatieve afschrijvingen tot en met 31 december 2019
1.1.2.1	85.416.512	38.285.576	47.130.936	1.198.144	106.928	3.072.985	106.928	86.507.728	41.251.633	45.256.095
1.1.2.2	4.716.056	48.846	4.667.210	38.041	-	21.103	-	4.754.097	69.949	4.684.148
1.1.2.3	11.310.836	5.709.311	5.601.525	1.332.059	1.287.604	1.881.855	1.287.604	11.355.291	6.303.562	5.051.729
1.1.2.5	13.299	-	13.299	100.298	13.299	-	-	100.298	-	100.298
1.1.2.6	906.238	241.302	664.936	-	8.294	25.534	8.294	897.944	258.542	639.402
Materiële vaste activa	102.362.941	44.285.035	58.077.906	2.668.542	1.416.125	5.001.477	1.402.826	103.615.358	47.883.686	55.731.672

WOZ en verzekerde waarde gebouwen en terreinen

Omschrijving	Bedrag	Peildatum
WOZ waarde totaal	48.999.000	01-01-19
Verzekerde waarde totaal	114.800.000	01-01-19

Toelichting

De boekwaarde van de vaste activa daalde in 2019 van € 58,1 mln. naar € 55,7 mln.; een gevolg van afschrijving van gebouwen en overige inventaris (- € 5,0- mln.). Tegenover de waardedaling stonden investeringen met een totale waarde van € 2,7 mln.:

- gebouwen / onderhoud (€ 1,2 mln.)
- onderwijsinventaris (€ 0,3 mln.)
- beheerinventaris (€ 0,7 mln.)
- hardware (€ 0,4 mln.)
- software (€ 0,1 mln.)

1.2 Vlottende activa

1.2.1 Voorraden

	31 december 2019	31 december 2018
1.2.1.1 Voorraden	72.320	60.079
Voorraden	72.320	60.079

1.2.2 Vorderingen

	31 december 2019	31 december 2018
1.2.2.1 Debiteuren	345.796	838.316
1.2.2.7 Ouders, studenten, deelnemers en cursisten	702.125	840.309
1.2.2.10 Overige vorderingen	1.406.596	997.594
1.2.2.12 Vooruitbetaalde kosten	1.023.673	875.759
Vorderingen	3.478.190	3.551.978

Toelichting

In de overige vorderingen is opgenomen een vordering met betrekking tot transitievergoedingen ad € 321.863. De daling van vorderingen werd veroorzaakt door daling van de debiteurenvorderingen (€ - 0,5 mln.), daling van de deelnemersbijdragen (€ - 0,1 mln.), de stijging van de overige vorderingen (€ + 0,4 mln.) en stijging van vooruitbetaalde kosten (€ + 0,2 mln.). In 2019 zijn verkoopfacturen voor samenwerkende VO scholen als vordering opgenomen. Hierdoor is een verschuiving tussen 'Debiteuren' en 'Overige vorderingen' opgetreden.

1.2.4 Liquide middelen

	31 december 2019	31 december 2018
1.2.4.1 Kasmiddelen	3.508	8.459
1.2.4.2 Tegoeden op bankrekeningen	17.311.257	14.979.989
Liquide middelen	17.314.765	14.988.448

Toelichting

De overliquiditeit is in 2019 toegevoegd aan de rekening courant bankrekening bij de Rabobank. De gerealiseerde toename van liquide middelen (€ + 2,3 mln.) wordt weergegeven in het kasstroomoverzicht. Voor de jaren 2020 t/m 2023 wordt per jaar stabiele toename van liquiditeit verwacht. De financiële buffer blijft de komende jaren ruim voldoende van omvang om de continuïteit van de instelling naar de toekomst toe te waarborgen.

2. Passiva

2.1 Eigen vermogen

2.1.1 Groepsvermogen

	Stand per 1 januari 2019	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31 december 2019
2.1.1.1 Algemene reserve	42.206.217	285.912	1.022.248	43.514.377
2.1.1.2 Bestemmingsreserve publiek <i>Educatie</i>	1.022.248	-	-1.022.248	-
Eigen Vermogen	43.228.465	285.912	-	43.514.377

Toelichting

De begroting 2019 ging uit van een positief resultaat van € 0,9 mln. De instelling sloot 2019 af met een positief resultaat van € 0,3 mln. Het Friesland College heeft geen private bestemmingsreserves. In 2019 is de publieke bestemmingsreserve *Educatie* toegevoegd aan het publieke eigen vermogen. Voor de jaren 2020 t/m 2023 is een positief resultaat begroot van € 0,0 t/m € 0,9 mln. per jaar.

2.2 Voorzieningen

	Stand per 1 januari 2019	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31 december 2019	Looptijd < 1 jaar	Looptijd 1 t/m 5 jaar	Looptijd > 5 jaar
2.2.1.2 Verlofsparen en sabbatical leave	1.948.081	348.363	-	-	2.296.444	194.879	708.001	1.393.564
2.2.1.3 Eigen risico WGA	206.146	41.726	85.456	-	162.416	42.533	87.606	32.277
2.2.1.4 Voorziening voor jubileumuitkeringen	789.223	-	-	7.821	781.402	45.141	308.944	427.317
2.2.1.5 Werkloosheidsbijdragen	460.339	377.945	273.380	-	564.904	217.770	185.475	161.659
2.2.1.7 Overige personele voorzieningen	5.184	5.458	10.642	-	-	-	-	-
2.2.1 Personele voorzieningen	3.408.973	773.492	369.478	7.821	3.805.166	500.323	1.290.026	2.014.817
Voorzieningen	3.408.973	773.492	369.478	7.821	3.805.166	500.323	1.290.026	2.014.817

Toelichting

De personele voorzieningen zijn in 2019 gedoteerd voor € 0,8 mln. De onttrekkingen bedroegen € 0,4 mln.

Verlofsparen en sabbatical leave

Op grond van de CAO Middelbaar Beroepsonderwijs 2014-2015 geldt vanaf 1 oktober 2015 de regeling Duurzame inzetbaarheid voor oudere werknemers. Binnen deze regeling vallen zowel de overgangsregeling Bapo als ook de nieuwe regeling seniorenverlof. Deze regelingen brengen voor het Friesland College verplichtingen met zich mee, daar werknemers aanspraak maken op de samenhangende werktijdvermindering.

Voor de regeling Duurzame inzetbaarheid heeft het Friesland College in 2017 een voorziening opgenomen. Toekomstige verplichtingen, samenhangend met deze regeling hebben in 2019 geleid tot een dotatie van € 0,3 mln.

Eigen risico WGA

In 2019 zijn 6 personeelsleden in aanmerking gekomen voor uitkering van Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA). Op basis van het gebruikte rekenmodel is in 2019 € 0,4 mln. gedoteerd. De kosten in 2019 leverden een onttrekking op van € 0,3 mln. Het saldo van de WGA -voorziening steeg hierdoor in 2019 naar een saldo van € 0,6 mln. Hierbij is rekening gehouden met het maximale recht en een inschatting dat van het maximale recht gebruik gemaakt wordt. De voorziening is opgenomen tegen nominale waarde.

Voorziening voor jubileumuitkeringen

De voorziening bevat de 'gespaarde' rechten van personeel op uitkering voor onderwijsdiensttijd (25/40 jr.). In 2019 voor de voorziening niet gedoteerd.

Werkloosheidsbijdragen

In de voorziening voor Wachtgelden, WW verplichtingen en bovenwettelijke uitkeringen zijn de (aflopende) rechten op wachtgeld, de WW verplichtingen en de verplichtingen voor bovenwettelijke uitkeringen opgenomen. Hierbij is rekening gehouden met het maximale recht en een inschatting dat van het maximale recht gebruik gemaakt wordt. De voorziening is opgenomen tegen nominale waarde. Berekening van de verplichtingen per 31 december 2019 heeft geleid tot een dotatie van € 0,04 mln.

Overige personele voorzieningen

De voorziening pensioenpremies is in 2019 beëindigd.

2.3 Langlopende schulden

Mutaties 2019

	Stand langlopend deel per 1 januari 2019	Stand kortlopend deel per 1 januari 2019	Stand totale schuld per 1 januari 2019	Aangegane leningen	Aflossing	Stand totale schuld 31 december 2019	Stand kortlopend deel per 31 december 2019	Stand langlopend deel per 31 december 2019	Bedrag looptijd 1 t/m 5 jaar	Bedrag looptijd meer dan 5 jaar	Effectieve rentevoet 2019	Rente vast / variabel	Einddatum looptijd lening	Rente-risico afgedekt
2.3.3 Schulden aan kredietinstellingen														
<i>Rabo Tranche 3</i>	3.993.268	363.024	4.356.292	-	4.356.292	-	-	-	-	-	3,54%	vast	24-07-19	nee
<i>Rabo Tranche 4</i>	3.697.465	336.134	4.033.599	-	336.131	3.697.468	336.134	3.361.334	1.344.536	2.016.798	6,25%	vast	14-10-30	nee
<i>Rabo Tranche 5</i>	3.839.656	349.062	4.188.718	-	349.059	3.839.659	349.062	3.490.597	1.396.248	2.094.349	6,31%	vast	14-10-30	nee
<i>Rabo 2006</i>	600.000	600.000	1.200.000	-	600.000	600.000	600.000	-	-	-	2,55%	vast	14-10-20	nee
<i>BNG lening</i>	3.466.669	693.333	4.160.002	-	693.333	3.466.669	693.333	2.773.335	2.773.335	-	4,70%	vast	02-01-25	nee
<i>Rabo Tranche 3.8</i>	-	-	-	635.213	-	635.213	-	635.213	-	635.213	2,10%	vast	24-07-29	nee
<i>Rabo Tranche 3.9</i>	-	-	-	3.539.484	90.756	3.448.728	363.024	3.085.704	1.452.096	1.633.608	1,80%	vast	24-07-29	nee
Langlopende schulden	15.597.058	2.341.553	17.938.611	4.174.697	6.425.571	15.687.737	2.341.553	13.346.183	6.966.215	6.379.968				

Toelichting

De langlopende schulden daalden in 2019 net als in voorgaande jaren met € - 2,3 mln. Dit als gevolg van reguliere aflossingen.

Het Friesland College ging in 2000 een lening aan bij de Rabobank. Deze lening is bedoeld voor de financiering van de geplande en inmiddels volledig gerealiseerde nieuwbouw van de Campus in Leeuwarden. De lening bestaat uit drie tranches van € 9 mln. De tranches hebben rentevastperiodes van 10, 20 en 25 jaar. Door te kiezen voor lange rentevastperiodes sluit het Friesland College renterisico grotendeels uit. Voor deze lening realiseerde de instelling een borgstelling bij de Stichting Waarborgfonds BVE. Voor tranche III sloot de instelling in 2012 een nieuwe rentevastperiode af voor een periode van tien jaar. De lening eindigt op 14 oktober 2030.

Het Friesland College ging in 2007 een lening van € 9 mln. aan bij de Friesland Bank. In 2013 ging deze lening over naar de Rabobank. In 2007 kwam het Friesland College voor deze lening een rentevastperiode overeen van vijf tot zeven jaar. Voor deze leningen is een positieve/negatieve hypotheekverklaring verstrekt. In de leningsovereenkomst wordt aangegeven dat panden aan de Julianalaan onderpand zijn. In 2012 is de rentevastperiode opnieuw vastgesteld voor een periode van vijf jaar. De lening eindigt op 15 oktober 2020.

Voor de laatste fase van de nieuwbouw ging het Friesland College een lening aan bij de BNG. Hiervoor ging de instelling in 2008 een lening aan van € 10,3 mln. Hiervan is in 2008 € 4,7 mln. ontvangen en in 2009 € 3,3 mln. In 2010 volgde het laatste deel van € 2,3 mln. Voor deze lening is een borgstelling gerealiseerd bij de Stichting Waarborgfonds BVE. De lening eindigt op 2 januari 2025.

In 2019 is één van de Rabobank tranches overgesloten in twee nieuwe leningen, in verband met de huidige lage rentestand. Deze twee nieuwe leningen hebben een looptijd tot en met 24 juli 2029. Eén lening (3,5 miljoen EUR) wordt annuïtair afgelost, de andere lening (0,6 miljoen EUR) wordt in één keer afgelost aan het eind van de looptijd van de lening. Als zekerheid geldt een borgtocht voor het totaalbedrag van de twee nieuwe leningen door Stichting Waarborgfonds MBO.

In de langlopende schuld bedroeg het kortlopende deel € 2,3 mln. Dit is de aflossingsverplichting voor 2020.

2.4 Kortlopende schulden

	31 december 2019	31 december 2018
2.4.3 Schulden aan kredietinstellingen	2.341.553	2.341.553
2.4.8 Crediteuren	1.242.174	1.006.712
2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.957.427	2.969.015
2.4.10 Schulden ter zaken van pensioenen	899.534	851.820
2.4.11 Schulden ter zake van werk door derden	48.400	39.598
2.4.12 Kortlopende overige schulden	656.003	904.904
2.4.14 Vooruit ontvangen subsidies OCW	29.167	156.039
2.4.17 Vakantiegeld en vakantiedagen	3.021.646	2.744.245
2.4.19 Overige overlopende passiva	4.735.318	3.430.029
Kortlopende schulden	15.931.221	14.443.915

Toelichting

Het crediteurensaldo schommelt tussen 2016 en 2019 relatief constant tussen € 0,9 mln en € 1,3 mln. Het crediteurensaldo van 2019 (€ 1,2 mln.) valt binnen deze range.

De overige overlopende passiva nemen in 2019 toe van € 3,4 mln. naar 4,7 mln. Deze toename van € 1,3 mln. ontstaat onder andere door diverse kleine verschuivingen binnen de vooruitontvangen projectgelden, waar het project "Vet's in Practice" een toename in de schuldpositie oplevert van € + 0,3 mln. Verder nemen de Kwaliteitsafspraken toe van € 0,7 mln. naar € 1,4 mln. door nog in 2020 uit te voeren activiteiten (€ + 0,7 mln.). Subsidie voor zijinstroom, welke in 2019 ontvangen is en in 2020 uitgevoerd gaat worden levert een toename van kortlopende schulden op van € + 0,3 mln.

3. Baten

3.1 Rijksbijdragen

	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
3.1.1.1 Rijksbijdrage OCW	75.990.378	74.400.000	76.247.400
3.1.2.1 Overige subsidies OCW	8.890.656	10.000.000	9.463.836
Rijksbijdragen	84.881.034	84.400.000	85.711.236

De reguliere rijksbijdragen, inclusief cursusgelden (€ 85,7 mln.), daalde in 2019 ten opzichte van 2018 (- 1%). Ten opzichte van de begroting 2019 (€ 85,0 mln.) was de toename 1%. De daling van rijksbijdragen wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat een aantal projecten van de kwaliteitsagenda later is gestart, waardoor een deel van de kwaliteitsagenda-gelden naar 2020 verschoven is.

3.2 Overheidsbijdragen/subsidie overige overheden

	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
3.2.1.1 Participatiebudget Educatie	1.845.000	1.800.000	1.854.675
Overheidsbijdragen/subsidies overige overheden	1.845.000	1.800.000	1.854.675

De omzet Educatie is in 2019 conform de begroting en gelijk aan de omzet van 2018.

3.3 Wettelijke college-/cursus-/examengelden

	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
3.3.2 Cursusgelden sector MBO	833.701	550.000	781.369
Wettelijke college-/cursus-/examengelden	833.701	550.000	781.369

Sinds schooljaar 2015/2016 stijgt het aantal BBL-studenten, waardoor ook in 2019 de opbrengst van cursusgelden gestegen is.

3.4 Baten werk in opdracht van derden (contractactiviteiten)

	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
3.4.1 Contractonderwijs			
3.4.1.2 Contractonderwijs ten behoeve van inburgering	1.832.122	2.000.000	2.643.368
3.4.5 Overige baten werk in opdracht van derden	4.894.905	4.042.000	4.063.261
Baten werk in opdracht van derden	6.727.027	6.042.000	6.706.629

In de begroting werd nog uitgegaan van een te realiseren omzet Inburgering/Contractonderwijs van € 6,0 mln. De opmaak van de jaarrekening gaf een totale realisatie Inburgering/Contractonderwijs van € 6,7 mln. (toename € + 0,7 mln.).

3.5 Overige baten

	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
3.5.1 Opbrengst verhuur	131.312	156.000	146.152
3.5.2 Detachering personeel	436.184	142.000	179.153
3.5.6 Deelnemersbijdragen	343.237	490.000	473.500
3.5.10 Overige	694.663	1.012.000	702.405
Overige baten	1.605.396	1.800.000	1.501.210

De overige baten daalden in 2019 met € 0,2 mln. ten opzichte van de begroting. Lagere baten voor deelnemersbijdragen (€ - 0,2 mln.) en lagere overige baten (€ - 0,3 mln.) veroorzaakten daling. Detacheringen van personeelsleden (0,4 mln.) waren hoger (€ + 0,3 mln.) dan begroot (€ 0,1 mln.).

4. Lasten

4.1 Personele lasten

	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
4.1.1.1 Lonen en salarissen	51.280.471	50.765.000	49.544.643
4.1.1.2 Sociale lasten	6.569.336	6.500.000	6.301.196
4.1.1.5 Pensioenlasten	8.060.731	7.700.000	7.460.698
4.1.1 Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	65.910.538	64.965.000	63.306.537
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	765.671	500.000	1.530.357
4.1.2.2 Lasten personeel niet in loondienst	6.135.592	5.592.000	6.248.003
4.1.2.3 Overig	1.514.278	1.300.000	1.541.337
4.1.2 Overige personele lasten	8.415.541	7.392.000	9.319.697
4.1.3.3 Overige uitkeringen, die de personeelasten verminderen	-315.700	-250.000	-310.730
Personele lasten	74.010.379	72.107.000	72.315.504

De personele lasten zijn ca. € 1,9 mln hoger dan begroot. Dit heeft de volgende oorzaken:

1. De loonkosten (lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten) zijn ca. € 0,9 mln hoger dan begroot. De loonkosten waren in de begroting opgenomen als normatief bedrag (percentage van de rijksbekostiging). Door de verhoging van de rijksbekostiging (ter compensatie van de loonsverhoging) werd het budget voor loonkosten hoger. Dit budget is vervolgens ook ingezet, met de getoonde hogere loonkosten als gevolg. Impliciet worden deze hogere kosten met name veroorzaakt door de loonsverhoging, en daarnaast door stijging van de pensioenpremies. Een analyse in fte's is niet te geven, omdat de begroting dus niet is gebaseerd op de feitelijk aanwezige personele bezetting
2. De dotatie personele voorzieningen is ca € 0,3 mln hoger dan begroot in verband met de berekening van de actuele stand van de voorzieningen die hoger was dan verwacht
3. De lasten personeel niet in loondienst (payroll en inleen) zijn ca € 0,5 mln hoger dan begroot. Dit heeft vooral te maken met inzet van extern personeel voor projecten. Hier tegenover staan baten uit deze projecten onder de rijksbijdragen (kwaliteitsagenda) en de overige baten.
4. De overige personele lasten zijn ca. € 0,2 mln hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door verschillende kleinere overschrijdingen. Hieronder vallen posten zoals scholing, onkostendeclaraties, parkeer- en verblijfkosten, etc.

4.2 Afschrijvingslasten

	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
4.2.2 Afschrijvingen materiele vaste activa	5.001.477	5.100.000	4.938.522
Afschrijvingslasten	5.001.477	5.100.000	4.938.522

4.3 Huisvestingslasten

	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
4.3.1 Huurlasten	3.546.510	3.421.000	3.538.644
4.3.2 Verzekeringslasten	59.765	91.000	59.765
4.3.3 Onderhoudslasten (klein onderhoud)	889.055	643.000	832.206
4.3.4 Energie en water	858.160	704.000	704.010
4.3.5 Schoonmaakkosten	1.260.206	1.173.000	1.185.553
4.3.6 Belastingen en heffingen ter zake van huisvesting	436.973	372.000	420.767
4.3.8 Overige huisvestingslasten	92.534	704.000	253.499
Huisvestingslasten	7.143.203	7.108.000	6.994.444

4.4 Overige lasten

	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
4.4.1 Administratie en beheer	3.109.355	2.543.000	2.570.819
4.4.2 Inventaris en apparatuur	4.682.769	5.133.000	4.819.666
4.4.5 Overige	579.359	755.000	550.447
Overige lasten	8.371.483	8.431.000	7.940.932
Separate specificatie kosten instellingsaccountant			
Kosten onderzoek jaarrekening	89.839	-	87.109
Andere controleopdrachten	6.734	-	19.941
Adviezen op fiscaal terrein	-	-	-
Overige niet-controlediensten	4.969	-	-
Accountantslasten	101.542	-	107.050

De materiële kosten zijn in 2019 (€ 20,5 mln.) lager uitgevallen dan begroot (€ 20,6 mln.). Het betreft lagere kosten voor afschrijvingen (€ - 0,1 mln.).

De specificatie van accountantshonoraria is opgesteld op basis van de lasten die toezien op het verantwoordingsjaar. Tevens omvat dit de lasten met betrekking tot eerdere periodes, waarvoor geen reservering was opgenomen per 31-12-2018.

Het honorarium voor het uitvoeren van de bekostigingscontrole (andere controleopdracht) maakt een integraal onderdeel uit van het accountantshonoraria voor het onderzoeken van de jaarrekening.

6. Financiële baten en lasten

6.1 Financiële baten

	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
6.1.1 Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	676	-	1.895
Financiële baten	676	-	1.895

6.2 Financiële lasten

	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
6.2.1 Rentelasten en soortgelijke kosten	1.080.380	900.000	968.361
Financiële lasten	1.080.380	900.000	968.361

Toelichting

Als gevolg van de jaarlijkse lineaire aflossing van langlopende hypothecaire schulden daalt de rentelast elk jaar stabiel met ± € 0,1 mln.

De rentekosten (€ 1,1 mln.) waren in 2019 hoger dan de begroting (€ 0,9 mln.). Door het oversluiten van een bestaande lening is in 2019 rente uit toekomstige jaren eerder betaald (€ + 0,2 mln.). Dit oversluiten levert de komende jaren een verlaging van de rentekosten op.

Model E: Overzicht verbonden partijen

Verbonden partijen, minderheidsdeelneming

Naam	Juridische vorm 2019	Statutaire zetel	Contract-onderwijs	Contract-onderzoek	Onroerende zaken	Overige	Deelnemerspercentage
Stichting de Nieuwe Kanselarij	Stichting	Leeuwarden	Nee	Nee	Nee	Ja	25%
Coop Zuivelopl. Nederland UA	Coöperatie	Leeuwarden	Ja	Nee		Ja	25%
Het Knooppunt	Stichting	Heerenveen	Nee	Nee	Nee	Ja	20%

Model G: Verantwoording subsidies

G1. VERANTWOORDING VAN SUBSIDIES ZONDER VERREKENINGSCLAUSULE (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EL&I regelingen betrekking hebben op de EL&I subsidies)

Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing		Bedrag toewijzing €	Ontvangen t/m verslagjaar €		Prestatie afgerond Ja/Nee
		Datum					
Doorstroom MBO - HBO 2019-2020	DHB019015		01-01-2018	25.940		25.940	nee
Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen 2017-2018	858540		01-01-2017	280.000		280.000	ja
Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen 2018-2019	934789-1		01-01-2018	320.000		320.000	nee
Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen 2019-2020	1013138-1		20-11-2019	320.000		135.168	nee
Voorziening leermiddelen minimagezinnen 2017	849857		01-01-2017	215.716		215.716	ja
Voorziening leermiddelen minimagezinnen 2018	92638-2		01-01-2018	213.232		213.232	nee
Voorziening leermiddelen minimagezinnen 2019	1003910-1		10-07-2019	211.875		211.875	nee
Studieverlof BVE 2018	928243-1		01-01-2018	119.430		119.430	ja
Studieverlof BVE 2019	1006029-1		13-08-2019	140.495		140.495	nee
totaal				1.846.688		1.661.856	

G.2. VERANTWOORDING VAN SUBSIDIES MET VERREKENINGSCLAUSULE (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub B en EL&I regelingen betrekking hebben op de EL&I subsidies)

G.2.A. Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing		Bedrag toewijzing €	Ontvangen t/m		Lasten t/m vorig verslagjaar €	Stand begin verslagjaar €	Ontvangst in verslagjaar €	Lasten in verslagjaar €	Saldo nog te besteden €
		Datum	Datum		vorig verslagjaar €	verslagjaar €					
Schoolmaatschappelijk Werk Bve	874308-2	01-01-2018		275.418	275.418	119.379	156.039	-	156.039	-	-
Fier de lat hoog leggen 2019	104759-809169	21-03-2019		117.715	-	-	-	117.715	117.715	117.715	-
totaal				393.133	275.418	119.379	156.039	117.715	273.754	-	-

G.2.B. Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing		Bedrag toewijzing €	Ontvangen t/m		Lasten t/m vorig verslagjaar €	Stand begin verslagjaar €	Ontvangst in verslagjaar €	Lasten in verslagjaar €	Saldo nog te besteden €
		Datum	Datum		vorig verslagjaar €	verslagjaar €					
Doorstroom MBO - HBO	DHB018015	01-01-2018		181.719	181.719	10.796	170.923	-	-	59.997	110.926
RIF subsidie Reg.Region.Invest. fonds MBO 2019-2022	560052821	23-05-2019		641.934	-	-	-	224.677	224.677	129.447	95.230
Fier de lat hoog leggen 2020	104759	04-12-2019		87.500	-	-	-	29.167	29.167	-	29.167
totaal				911.153	181.719	10.796	170.923	253.844	189.445	235.322	235.322

WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector

Vermelding bezoldiging topfunctionarissen

Vermelding topfunctionarissen

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op het Friesland College. Het voor het Friesland College toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 177.000, het WNT-maximum voor het onderwijs, klasse F. Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Gemiddelde totale baten	8
Gemiddeld aantal deelnemers	3
Gewogen aantal onderwijssoorten	5
Totaal aantal complexiteitspunten	<u>16</u>

2019

Bedragen x € 1	F. van Hout	C. Segers
Functiegegevens	Lid College van Bestuur	Voorzitter College van Bestuur
Aanvang en einde dienstvervulling in 2019	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0	1,0
Dienstbetrekking	Ja	Ja

Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkosten vergoeding	135.837	148.855
Beloning betaalbaar op termijn	20.057	20.290
Bezoldiging	155.894	169.145
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	177.000	177.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Reden waarom de overschrijding is toegestaan	nvt	nvt
Toelichting op de vordering	nvt	nvt

Gegevens 2018	F. van Hout	C. Segers
Functiegegevens	Lid College van Bestuur	Voorzitter College van Bestuur
Aanvang en einde dienstvervulling in 2018	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Deeltijdfactor 2018 in fte	1,0	1,0
Dienstbetrekking	Ja	Ja

Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkosten vergoeding	134.241	140.770
Beloning betaalbaar op termijn	18.381	18.486
Bezoldiging	152.622	159.256
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	171.000	171.000

Vermelding bezoldiging toezichhoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	M. Berndsen-Jansen	M. Broersma	R. Hageman	J. van Eijndhoven	R.J. Landeweerd	K. Biegel
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde dienstvervulling in 2019	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01-01 - 31/12	01/01 - 31/12	29/3 - 31/12	01/01 - 31/12
Bezoldiging						
Bezoldiging	9.619	6.408	6.408	6.408	4.806	6.408
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	26.550	17.700	17.700	17.700	13.482	17.700
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-	-	-	-
Reden waarom de overschrijding is toegestaan	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Toelichting op de vordering	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

Gegevens 2018	M. Berndsen-Jansen	M. Broersma	R. Hageman	J. van Eijndhoven	F.Meijers	K. Biegel
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde dienstvervulling in 2018	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01-01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 16/11	01/01 - 31/12
Bezoldiging						
Bezoldiging	9.386	6.257	6.257	6.257	6.257	6.257
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	25.650	17.100	17.100	17.100	14.992	17.100

Niet in de balans opgenomen rechten

Het ministerie heeft bij de overgang van het declaratiestelsel naar het lumpsumstelsel voorgeschreven dat de loonheffing en premie ABP juli 1991, die in de maand augustus 1991 plaatsvond, niet met het ministerie verrekend diende te worden als vordering op de balans. Voor de vordering inzake de IZK en vakantie-uitkering van respectievelijk mbo in 1991 en dt-mbo, vavo en Vormingswerk in 1993 was een identieke regeling van toepassing. De vordering is bij liquidatie van een roc opvorderbaar. Rentevergoeding vindt niet plaats. Hierdoor ontstaat een vordering met onbeperkte looptijd. Daarvan is de contante waarde nihil. In 2005 is de vordering verlaagd met het IZK-deel. Dit kwam door de invoering van het nieuwe zorgstelsel en de versnelde uitbetaling van vergoedingen voor het oude stelsel.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Verplichtingen gebouwen

De verplichtingen voor onderhoudscontracten (gebouwen) voor 2020 bedragen € 0,3 mln. Voor 2021 t/m 2024 bedragen de onderhoudsverplichtingen € 0,7 mln.

Huurverplichtingen

De huurverplichtingen die voortvloeien uit het gebruik van gehuurde panden in 2020 bedragen € 2,2 mln. Voor 2021 t/m 2024 bedragen de huurverplichtingen € 6,6 mln.

Leaseverplichtingen

De verplichtingen die voortvloeien uit het leasen van auto's bedragen in 2020 € 57.000. Voor 2021 t/m 2024 bedragen de leaseverplichtingen € 69.000.

Bedrag Boekjaar	-
Bedrag < 1 jaar	2.500.000
Bedragen 1-5 jaar	7.300.000
Bedrag > 5 jaar	-
Bedrag totaal	<u>9.800.000</u>

Gebeurtenissen na balansdatum

Ten tijde van de jaarrekeningcontrole 2019 in maart 2020, is er sprake van een wereldwijde impact op de samenleving door de uitbraak van het coronavirus. In Nederland zijn vanaf medio maart door het kabinet maatregelen getroffen die voor het mbo inhouden dat vanaf 16 maart de mbo-scholen in Nederland tot in ieder geval 15 juni gesloten zijn en het onderwijs op afstand dient plaats te vinden. Een uitzondering werd echter al snel gemaakt voor noodzakelijke praktijkexamens en begeleiding van studenten in een kwetsbare positie.

Binnen het Friesland College is een crisisteam opgezet bestaande uit leden van het CvB, de directie en de staf. Regelmatig werd/wordt overleg gevoerd over de te nemen maatregelen en voor bijstelling bij eventuele vervolgmaatregelen vanuit landelijke en regionale (nood-) regelgeving. Het onderwijs vindt op dit moment zoveel mogelijk doorgang op afstand; het waarborgen van de kwaliteit van onderwijs en toetsing vraagt veel van het onderwijspersoneel. De ondersteunende diensten kunnen eveneens vanuit huis werken. Aangezien het Friesland College in overwegende mate van rijkswege wordt gefinancierd staat de omzet slechts in zeer beperkte mate onder druk. De omzet in de sfeer van contractonderwijs en projecten heeft echter wel in enige mate te lijden van de lockdown.

De financiële schade die door de coronamaatregelen lijkt te ontstaan, is echter naar onze inschatting, voor zover althans nu valt te overzien, goed te dragen. Het Friesland College is financieel gezond en blijft goed in staat aan haar betalingsverplichtingen te voldoen. Wij benadrukken echter dat de duur en de omvang van de coronamaatregelen ongewis zijn en dat de gevolgen daarvan voor het schooljaar 20/21 moeilijk zijn in te schatten. Elke inschatting van de impact van de coronacrisis is met onzekerheid omgeven.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

College van bestuur:

- C.G.C.G. Segers

- F.J.M. van Hout

Raad van Toezicht:

- M.A. Berndsen-Jansen

- K. Biegel

- R.J. Landeweerd

- J.H.M. Van Eijndhoven

- R.J. Hageman

- M.J. Broersma

Datum vaststelling jaarrekening:

Leeuwarden, 29 mei 2020

Continuïteit, kengetallen

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal leerlingen, studenten en deelnemers per 1 oktober	9.325	8.957	8.860	8.801	8.708	8.609
Personele bezetting per 31 december						
Bestuur/management (fte)	25	15	15	15	15	15
Personeel primair proces (fte)	634	634	595	589	584	584
Uitsplitsing ondersteunend personeel						
Indirect onderwijsondersteunend personeel (fte)	192	173	162	161	159	159
Direct onderwijsondersteunend personeel (fte)	54	49	46	45	45	45
Ondersteunend personeel (fte)	246	222	208	206	204	204
Totale personele bezetting (fte)	905	871	818	810	803	803
Aantal leerlingen/totaal personeel	10,30	10,28	10,83	10,87	10,84	10,72
Aantal leerlingen/onderwijzend personeel	14,71	14,13	14,89	14,94	14,91	14,74

Toelichting op kengetallen

De categorie bestuur/management blijft voor de komende jaren voornamelijk vast staan. Voor de overige categorieën geldt dat ze met de teruglopende baten meebewegen. De voornaamste reden hiervoor is de verwachte daling van het aantal studenten. Het meebewegen van de personele bezetting is te realiseren door natuurlijk verloop en door waar mogelijk tijdelijke contracten niet te verlengen. Voor wat betreft de verhouding tussen het onderwijzend personeel ten opzichte van het totale personeel hanteert het Friesland College een gemiddelde van ongeveer 70 procent.

Continuïteit, balans

	31-12-18	31-12-19	31-12-20	31-12-21	31-12-22	31-12-23
Activa						
Vaste activa						
<i>Materiële vaste activa</i>	58.077.906	55.731.672	54.441.000	53.150.000	51.859.000	50.568.000
Totaal van vaste activa	58.077.906	55.731.672	54.441.000	53.150.000	51.859.000	50.568.000
Vlottende activa						
<i>Voorraden</i>	60.079	72.320	72.000	72.000	72.000	72.000
<i>Vorderingen</i>	3.551.978	3.478.190	3.478.000	3.478.000	3.478.000	3.478.000
<i>Liquide middelen</i>	14.988.448	17.314.765	16.364.000	16.809.000	17.246.000	17.684.000
Totaal van vlottende activa	18.600.505	20.865.275	19.914.000	20.359.000	20.796.000	21.234.000
Totaal van activa	76.678.411	76.596.947	74.355.000	73.509.000	72.655.000	71.802.000
Passiva						
<i>Eigen vermogen, algemene reserve</i>	42.206.217	43.514.377	43.514.000	44.410.000	45.297.000	46.186.000
<i>Eigen vermogen, bestemmingsreserve</i>	1.022.248	-	-	-	-	-
Eigen vermogen	43.228.465	43.514.377	43.514.000	44.410.000	45.297.000	46.186.000
Voorzieningen	3.408.973	3.805.166	3.805.000	3.805.000	3.805.000	3.805.000
Langlopende schulden	15.597.058	13.346.183	11.105.000	9.363.000	7.622.000	5.880.000
Kortlopende schulden	14.443.915	15.931.221	15.931.000	15.931.000	15.931.000	15.931.000
Totaal van passiva	76.678.411	76.596.947	74.355.000	73.509.000	72.655.000	71.802.000

Toelichting op balans

Hierboven is een meerjarig balansoverzicht zichtbaar. De cijfers sluiten aan bij de meerjarenbegroting. De constante variabelen betreffen de onderdelen voorraden, vorderingen, voorzieningen en kortlopende schulden. Voor de overige onderdelen geldt een dalende dan wel stijgende trend op basis van verwachte ontwikkelingen.

De komende jaren wordt een lichte stijging van de solvabiliteit verwacht. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door het positieve rendement na 2020 en anderzijds doordat er op leningen wordt afgelost. Ook voor de liquiditeit geldt een positieve ontwikkeling. Dit heeft te maken met een stabiel verloop van de kortlopende schulden en een stijging van de omvang van de liquide middelen.

Continuïteit, staat van baten en lasten

	31-12-18	31-12-19	31-12-20	31-12-21	31-12-22	31-12-23
3 Baten						
3.1 Rijksbijdragen	85.711.236	84.881.034	81.319.000	80.414.000	79.585.000	79.585.000
3.2 Overheidsbijdragen/subsidie overige overheden	1.854.675	1.845.000	1.908.000	1.908.000	1.908.000	1.908.000
3.3 Wettelijke college-/cursus-/examengelden	781.369	833.701	691.000	691.000	691.000	691.000
3.4 Baten werk in opdracht van derden	6.706.629	6.727.027	4.954.000	4.994.000	5.034.000	5.074.000
3.5 Overige baten	1.501.210	1.605.396	1.592.000	1.592.000	1.592.000	1.592.000
Totaal baten	96.555.119	95.892.158	90.464.000	89.598.000	88.810.000	88.850.000
4 Lasten						
4.1 Personeelslasten	72.315.504	74.010.379	69.908.000	68.246.000	67.566.000	67.706.000
4.2 Afschrijvingen	4.938.522	5.001.477	5.091.000	5.091.000	5.091.000	5.091.000
4.3 Huisvestingslasten	6.994.444	7.143.203	7.040.000	7.040.000	7.040.000	7.040.000
4.4 Overige lasten	7.940.932	8.371.483	7.750.000	7.750.000	7.750.000	7.750.000
Totaal lasten	92.189.402	94.526.542	89.789.000	88.127.000	87.447.000	87.587.000
Saldo baten en lasten	4.365.717	1.365.616	675.000	1.471.000	1.363.000	1.264.000
6 Financiële baten en lasten						
6.1 Financiële baten	1.895	676	-	-	-	-
6.2 Financiële lasten	968.361	1.080.380	675.000	575.000	475.000	375.000
Totaal financiële baten en lasten	-966.466	-1.079.704	-675.000	-575.000	-475.000	-375.000
Nettoresultaat	3.399.251	285.912	-	896.000	888.000	889.000

Toelichting op staat van baten en lasten

Bij het opstellen van de meerjarenraming is uitgegaan van een dalende Rijksbijdrage vanwege de ontwikkeling van de studentenaantallen. Bij werk voor derden (LLO) wordt de komende jaren een lichte stijging verwacht. Vanwege de verwachte dalende studentenaantallen zal het personeelsbestand de komende jaren afnemen. Dit is in het overzicht opgenomen. Binnen het meerjarenperspectief wordt verwacht dat de rendementslijn na 2020 consistent op 1% kan blijven. De overige lasten blijven naar verwachting nagenoeg gelijk.

Financiële kengetallen

Aan de hand van de jaarrekening kan een aantal kengetallen en ratio's worden berekend die verder inzicht kunnen geven in de gevolgen van het gevoerde beleid over het boekjaar en waardoor het beeld uit de jaarrekening kan worden verduidelijkt.

Kengetallen financiële positie	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Huisvestingsratio <i>Verhouding tussen de huisvestingslasten inclusief de afschrijving en afschrijving desinvestering gebouwen en terreinen en de totale lasten uit gewone bedrijfsvoering plus financiële lasten.</i>	9,56%	10,60%	nvt	nvt	nvt	nvt
Liquiditeit (Current ratio) <i>Verhouding vlottende activa en kortlopend vreemd vermogen. In de notitie 'Weerstandsvermogen' heeft het Friesland College aangegeven een ondergrens van 0,7 voor de liquiditeit te hanteren.</i>	1,29	1,31	1,25	1,28	1,31	1,33
Liquiditeit (Quick ratio) <i>Verhouding vlottende activa exclusief voorraden en kortlopend vreemd vermogen.</i>	1,28	1,31	1,25	1,27	1,30	1,33
Personeelslasten/Rijksbijdragen <i>Verhouding tussen de personeelslasten en de rijksbijdragen.</i>	84,37%	87,19%	85,97%	84,87%	84,90%	85,07%
Personeelslasten/Totaal lasten plus financiële lasten <i>Verhouding tussen de personeelslasten en de totale lasten uit gewone bedrijfsvoering plus de financiële lasten.</i>	77,63%	77,41%	77,28%	76,94%	76,85%	76,97%
Rentabiliteit <i>Verhouding exploitatieresultaat en de totale baten uit gewone bedrijfsvoering plus de financiële baten.</i>	3,52%	0,30%	0,00%	1,00%	1,00%	1,00%
Solvabiliteit I <i>Verhouding tussen eigen en het totale vermogen. De Commissie Don heeft een ondergrens aangegeven van 0,3.</i>	0,56	0,57	0,59	0,60	0,62	0,64
Solvabiliteit II <i>Eigen vermogen plus voorzieningen in percentage van het totale vermogen.</i>	0,61	0,62	0,64	0,66	0,68	0,70

Kengetallen overig	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Algemene reserve/Totaal baten plus financiële baten <i>Algemene reserve afgezet tegen totaal baten.</i>	43,71%	45,38%	48,10%	49,57%	51,00%	51,98%
Voorzieningen/Totaal baten plus financiële baten <i>Voorzieningen afgezet tegen totaal baten uit gewone bedrijfsvoering plus financiële baten.</i>	3,53%	3,97%	4,21%	4,25%	4,28%	4,28%
Rijksbijdragen/Totaal baten plus financiële baten <i>Rijksbijdragen afgezet tegen totaal baten.</i>	88,77%	88,52%	89,89%	89,75%	89,61%	89,57%
Overige overheidsbijdragen en -subsidies/Totaal baten plus financiële baten <i>Overige overheidsbijdragen en -subsidies afgezet tegen totaal baten uit gewone bedrijfsvoering plus financiële baten.</i>	1,92%	1,92%	2,11%	2,13%	2,15%	2,15%
Investerings huisvesting/Totaal baten plus financiële baten <i>Investerings in bedrijfsgebouwen en -terreinen afgezet tegen totaal baten.</i>	1,20%	1,29%	nvt	nvt	nvt	nvt
Investerings inventaris en apparatuur/Totaal baten plus financiële baten <i>Investerings in inventaris en apparatuur afgezet tegen totaal baten.</i>	1,61%	1,39%	nvt	nvt	nvt	nvt
Contractactiviteiten/Totaal baten plus financiële baten <i>Baten in opdracht van derden afgezet tegen totaal baten.</i>	6,95%	7,02%	5,48%	5,57%	5,67%	5,71%
Contractactiviteiten/Rijksbijdragen <i>Baten in opdracht van derden afgezet tegen rijksbijdragen.</i>	7,82%	7,93%	6,09%	6,21%	6,33%	6,38%

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bevoegd gezag nummer	40295
Statutaire naam	Stichting voor Algemeen Voortgezet Onderwijs, Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie
Juridische vorm	Stichting
KvK nummer	41004351

Adres	Julianalaan 97
Postadres	Postbus 45
Postcode	8900 AA
Plaats	Leeuwarden
Telefoon	088-060 22 22
Website	www.frieslandcollege.nl

Contactpersoon	dhr. R. Wiarda, teamleider Financiën
Telefoon	088 - 06 023 333
E-mailadres	r.wiarda@fcroc.nl

Brinnummer	25LG
Naam	Friesland College